

آبونه شرائطی : هر بر ایچون
سنه لکی (۴۰۰) اتی ایلنی
(۲۲۵) ، ممالک اجنبیه ایچون
سنه لکی (۴۵۰) ، آلتی آیلنی
(۲۵۰) غروشدور .

نسخه سی ۷،۵ غروشدور .
سنه لکی ۵۲ عددور .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندن

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر احاده اولماز .

الشیخ الاسلام

سنة ۱۳۴۳

اداره سی تبدیلیده ابریشجه
غروش کوندورمیلیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینک
فرانسیزجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندورلدیکی زمان نهیه
دائر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

جلد ۲۴

۴ ایلول ۱۳۴۰

* پنجشنبه *

۴ صفر ۱۳۴۳

عدد ۶۱۵

دشمنك از اينكه مملكتك استعمولى واستعمول تامنى تاين اينده محاربه قطعك طومور يطارده اصرا ايندين منه دوريه سنى تيميل وشهرى
مهمه نك روملرینه فاعملر اعاف ايلمى سبيل الرشاد اك منتم بر وظيفه ملقى ايلر .

ضرورت اجتماعيه

آمالردن قالان منلر ایچون حقیقت « قوم پرستیه » لری ، یاخود « خلاصه » لری دینلر اولمشدی . اولیه ظن ایدیلیرکه بوسوز مثلرک بکده بابانه آیلما یا حق بر تعریف مجملیدر ؛ « اوزوم اوزومه باقه باقه قراریر » مثل مشهوری ده بوتعریفه داخل اولان وجیزه لردن بریدر . معنای حقیقیسی اعتباریله بدرجه یه قدر دکل ، قاج درجه مهم اولان بوسوزک شوابعامه رغماً غایت واضح ، غایت مهم بر حقیقی ناطق اولدیفی آ کلامقده کوچک چکیلسمه کرک . اوزوملرک بر برینه باقه باقه فصل قرار دقلری بیلنه منسه ده انسانلرک یکدیگرینه باقه باقه نامتناهی رنظره کیردکاری هر کون شواهد عدیده سیله کوروله بیلیر . بوکون اورتیه « مودا » نامیله برشی چیقور . یارین اونی برچوق کیمسه لر برنسبت متزایدله قبول وتقلید ایدیورلر و بوتقلیدک اذهان اوزرنده اجرا ایلدیکی تأثیردن دولای بر کون اول کوزل دینن برشیند ایرتسی کونی چیرکین دیورلر . مثلاً بر کون اول دافریب الوانیله نظرلری اوقشایان کوزل صاحب لر ، ایرتسی کونی غیر مرئی بر طالیدن کلن بر اشارت اوزرینه بربرک ید اعتسافیه کوکندن قازینوب مزبله یه آنیلیور . بر زمانلر سرمه لی کوزلر ذوق بدیی صاحب لرینی رنجیده ایدر ، اولنر ایچون بر وسیله استهزا اولور طورورکن بر زمان کایورکه کومورکی برچرچیوه نك ایچنده پارلایان حدقه لر باقائلرک قبلرندمه جذبه لر ، استغراقلر حصوله کتیریور . کذا دنک طبیعیسی کل رعنا کی طبقات الوان ایچنده بوغولمش اولان چهره لردمه رغبتکارلرینی مسحور وحیزان

ایله یورده بولره مماثل دیگر برچوق شیلرده عین حالک تأثیرندن مصون قاله میور .
عجبا بونک سببی نه در ؟ بونک سببی بولمق ایچون اوزون اوزادی یه دوشونمکه حاجت یرق . انسانلر هرشیدن بیقیورلر ؛ هرشین دایما متبدل کورمک ایسته یورلر .
ذوقه عائد خصوصاً تده جاری اولقله برابر نتایجنه نظراً توحش ایدیلرک مرتبه ده وخیم محذورلری تضمن ایتمین بو حالک داها مهم ، داها نارك رساحیه ، یعنی تلقیات اخلاقیه ساحه سنده ساری اولدینی ، کیتدکجه داها الیم بر شکل وصورت آلدینی تأسقله کورولیور . شعوری اولمقدن زیاده تقلیدی اولان شو حالک منصفانی تعیین ایتکده اوقدر کوچ اولسمه کرکدر . انسانلر هرشیده اولدینی کی اعتقادات وتلقیات ذاتیه لرندمه محیطک تأثیرندن آزاده قاله مارلر . بو تأثیر وتاثرک محاکات محیجه ایله ، فواید ومحاذیرینی تعیینه لزوم کورمکسزین غیر شعوری بر تقلید سائقه سیله فکر غالب ، جریان حاکم نه ایسه کندیلرینی اوفکره ، اوجریان قایدیرمقدن منع نفس ایده منلر . علی الخصوص جریانی اداره ایدن فکرلر ، سوز ، یاخود یازی صورتندمه تجلیده دوام ایتدکجه اولنلرک بو حالکی دقیقه بدقیقه دائره سرائینی توسیع ایدر ، آناً فائاً مقاومت ایدیلرکجه درجه ده قوت بولور . چونکه دنیایه حاکم اولان ، عقول واذهانی تحت تأثیرنده بولوندیران ایکی عامل مهمدن بری سوز ، دیگرکی یازیدر . انسان دایما عین ترانه ایله نغمه سنچ اولان اشخاصی دیکله دیکه ، دایما عین افکاره قوت ورواج ویرن آناری اوقودنجه امین اولمیلدرکه دریه دوشمش سوکود باپراخی کی صویک جریانیله منتهایه قدر کیدر . ذوقی ، محاکه سنی خلاصه هرشیننی بوا یکی عامل قوینک صولتندن

قورناراماز. «یاخیر سویله، یاخود صوص» مألده اولان حدیث نبوی ایله سوهریندن تحذیری متضمن اولان احادیث پیغمبرینک حکمت صدوری هیچ شبهه یوق که انسانلری بوکی الیم جریانلره قابدیرمایق واونلرک فطرت سلیمه لرینی خللدن محافظه ایتمک مقصدندن باشقه برشی دکلدرد. طبیعت سارق، صحبت مؤثردر، دیرلرکه بوسوز یوقاریده سویله نن سوزلرک مؤید و متممیدر. سوز و سوزک محل مقومی اولان یازی اویله ساحر، اویله مؤثردر که بویکی عامل، انسانی دکل بالکیز اخلاقندن، دین وایمانندن، حق طاعتی جانندن بیله جدا ایدر. بویکی قوت ساحره و مؤثره عادتاً تقلیب ماهیات ایدم جک مرتبه ده حائز تأثیردر.

قوت بیان جوق دفعه انسانی بداهته قارشی عصیان ایتدیرر، ادراکی بوزار، عقلی تزلزله اوغرا دیر؛ انسان بر قائل مصور و مزورک تأثیر بیانیله بعض کره کوزینک اوکنده دوران بیاض برشینک سیاه، سیاه برشینک ده بیاض اولدیغی ادعا ایدم جک مرتبه ده مسحور و مسخر اولور. بعض سوزلرک سحر درجه سنده حائز تأثیر اولدیغی بیلدیرن قول عالینک تطبیق ساحه لرندن بری ده بودر. شو حالده بر کیمسه هر کون، هر کسندن متبادیاً ای به فنا، باطله حق دنیلدیکنی ایشیده جک، نریمه توجه ایتسه بوسفسطه الیمه نک آثار مادیه و معنویه سی کورم جک. اولورسه ممکنمیدر که کندی فکر وقاعته صاحب اولسون؟ قابلیدر که کندی عقل وادرا کفی حسن استعمال ایدم بیلسون؟

مسئله نک دیگر برجه قی دها واردر که اهمیت اعتباریله اوتیه کیلردن آشای قالماز: بر محله حکمفرما اولان افکار وحسیات وسائط مادییه محتاج اولمقسزین او محیطده کی بوتون انسانلرک قلبیرینه عکس واونلر اوزرنده ادام عقلی اجرای تأثیر ایلر. قلوب طامه ده یر طسوتان وغالبانه اجرای حکم ایدن احوالک داهسا سریع، داهسا قولای بر صورتده بوتون اشخاص اوزرنده عظیم تأثیر اجرا ایدم جکی شبهه دن وارسته اولمق لازم کلیر.

بو حالی کوردکجه و بیلدکجه انسانک بوتون دماغلر ایچون بررتلسز تلغراف استاسیونی دییه جکی کلیر. زیرا کوریلرور که بر مرکز مجهولک بوتون تموحاتی، علی الخصوص بوتوموجاتک سفلی میللری قطعیه خادم اولانلری درحال دیگر مرکزلی متأثر ایتمکدن خالی قالمایور. و بو تأثرک محیط سیراتی دائماً اتساعه میال اولور. حتی بوتوموجلر بعض کره اوقدر قوتلی اولور که اوندن متأثر اولماق عزمنده بولونانلریله مجاهدات واقعه لرینه رغماً اونک صولتندن محافظه نفسیه مقتدر اوله میورلر. اونلرک قلبلرنده عزملری خلاقه اوله رق بعض تموجات ظهور ایتمکه باشلا یور.

حال بویله اولمقله برابر ادراکی، اراده یی بوسبتون تعطیل ایتمک، روز کارک سوقته تابع برکی کی اولو اورتیه کیتمک ده دوعری دکلدرد.

طبیعتک ایجابات مبرمه سنه رغماً اراده نک تأثیریه تعدیل و تقویم ایدیه. بیله جک بر جوق شیر واردر. انسانیتک امتیازی ده آنجق بوتصرفات اراده ده کوستریله جک رویتله قائمدر. اویله ایسه اصل سویله مک ایسته دیکمز جهته کله لم.

اعتقادات و تلقیاتک بالخاصه اخلاقه عائد اولان قسمی ذوقی شیر کی اویله آنی وعندی تبدلاته تابع اولان شیردن دکلدرد. موداده بیله تبدل دائره سنک محیطی هر زمان، هر کسک پرکار آرزوسنه کوره توسیع ایدیه مدیکندن بودائره علی الاکثر ایکی منتهی آراسنده ضروری بر خد معقول و معتدل قبول ایتمک صورتیه ترسیم ایدمک لازم کلیرکن بعض کیمسه لرک نه عقلی، نه ده نقلی بر اساسه استناد ایتمکسزین بالخاصه اخلاقیاتده بر منتهادن دیکرینه کیتملری یعنی فضائله رذائل، رذائله فضائل نظریله باقلری، حلی ابدیتک یداشکالنده قالمش اولان بر مسئله عجیبه در. هر کسک معلومیدر که بو عالم بر ساحه اضداد اولدیغندن هر موجودک بر ضدی واردر؛ هر شی ضدیله مقرون انکشاف اولور. نور، ظلمت.. آجی، طاعتی.. صوغوق، صیجاق کی اضداد کثیره و معلومه هب بواصله متفرع حادثاندرد. بونک کی انساندن صادر اولان افعال اراده نک ده خیر و شر دینیلن ایکی وصف متخالفدن برینه استنادی، بو وصفلردن بریله اتصافی ضروریدر. شو حالده سلسله خیراته داخل اولان بر فعلک ترکیله اونک برینه شرور و مفاسد سلسله سی داخلنده بولنان دیکر بر فعلک اقامه سی عقل سلیم ایجاباتک عندی بر تصرفله استخفافدن باشقه برشینه حمل اولونه ماز. بر جمعیتک اخلاق نامی آلنده تأسیس ایتمش اولان ضوابطنه صرف هوسات نفسانیه و تمایلات سفلییه عدم توافقلرندن دولای تعرضه قیام ایتمک غفلتک الک مسکین، فقط الک مضر تصرفلرنندرد. حادثات کونییه نک کافیه سی کندی آرا لرنده کی نسبت ثابتیه یعنی او حادثه لری وجوده کتیرن قانونلره تابع اولدقلری کی افعال اراده دینیلن حادثاتک ده بر نسبت ثابتیه، بر قانونه تابع اولدقلری تسلیمنده تردد جائز اولیان بر حقیقتدر. بر فرد، یاخود بر جمعیه: «سن شوفلی یاپه جقسک، یاخود یاپیمه جقسک» دییه بیلیمک ایچون او فعلک کرک فرد، کرک جمعیت نقطه نظرندره تضمن ایلدیکی فائده یی، یاخود ضررتی ادله کافیه سنه استناداً اثبات ایلک لازمدر.

فی الحقیقه اخلاقی اساسلره عائد نظریات آراسنده اونلرک هپسنه فائق، هپسندن زیاده رواج و اعتباره مظهر اولان بر نظریه واردر که اوده آلمان فیلسوفلرندن مشهور «قانت» ک او امر قطعیه نظریه سیدر. «قانت» ک کوره وظیفه و وظیفه اولدینی ایچون ایفا ایدیلیر. «قانت» ک او امر قطعیه سی: سن شونی یاپه جقسک، شونی یاپیمه جقسک دن عبارتدر. اونک فلسفه اخلاقیه سنده بواصلرک قطعیتنه تعرض ایدلر؛

یکیدن تأسیس ایتک ایسترن اوروپا علما وفلاسفه سنک همان کافه سی طرفدن بو عادت ملعونه نک تقبیح ایدلیدیکی کورمیورز، یاخود کورمک ایسته میورز .

بعض کیمسه لرده بر غریب حال دها کوریلور . غریب عواقب وخیمه سی کونش کی آشکار اولان بعض اعتیادات مضره سی وارد رکه بر طاقم آداملر کندیله رینه جاهل ، یاخود محدود دیدیرتمه مک ایچون دائماً بو اعتیاداتی استیجسان واونلرک محاذیر قطعی سنه فارشی محافظه سکوت ایدیورلر . حالبوکه بو وضعیت تمامیه عکس حالی انتاج ایتکده ، واونی التزام ایلدینلرک عقل وادرا کدن نصیبی اولمیدیغنی کورستمکده دره . بوایسه تحمیلی محتاج تأمل برنقیصه ، حتی برذلندر . سچی سنه ، مقدساتی ، عادات و غنعاتی مردانه محافظه ومدافعه ایدن ، هانکی ملنک مقبولی ، مرغوبی اولورسه اولسون رذائله رذائل ، فضائله فضائل دیین انسانلر تجلیله شایان اولدقلری کی هرملنک ، هرملنکستک مساویسنه محاسن ، رذائله فضائل دیمک اعتیادینه رواج ویرنلرده مرحمته شایان مخلوقلردر . فضائل ایله رذائلی ، مساوی ایله محاسنی یکدیگرندن تفریق ایدمه ینلره کنججه اولر ایچون سویله نه جک سوز یوقدر .

غرب جمعیتلری ۱

غرب جمعیتلرینک تا بدایت ظهورلرندن زمانمزه قدر کچیرمش اولدقلری تکاملی تعقیب ایدرسه ک کورورزکه : اولا اوراده کلیسانک نفوذ روحانیسی حاکم کیلیمش ، متعاقباً بو حاکمیت قرالغک قدرت مادیه سنه محکوم اولمشدر . ینه کورورزکه بو صوکرکی حاکمیت ده بورژوا صنفنک رفاهیت و سامانیله تمیز ایدن بر ده موقراسی حکومتی میدانه کتیرمشدر . ایسته خودکام و معنویات ایله آز مقید صنعتکار بر بورژوا صنفنک بو دبده و سامانی یوزندندرکه اقوام غریبه نک صوک دوره تکاملنده اخلاقی و اجتماعی ماهیتده کی مسائلک ضررینه اوله رق مسائل اقتصادی مستثنا بر اهمیت قازاندی . حال بوکه بشرک سعادت حقیقیه سی نقطه نظرندن اولکیلر ، یعنی اخلاقی و اجتماعی مسائل دها مهم ایدی . بو حال اونلرک بوصفحه تکاملنی بک خصوصی بر وصف ایله تمغالادی . نتیجه ایسه شو اولدی : فردلرک زنکین اوله رق الک کستاخ بر دبده ایچنده یاشماق آرزولرینی صوک درجه یه قدر کوروکله دی ؛ خودکاملق حسنی ، احتکار و باشقلرینی استثمار تمایلرینی تصدور ایدیله بیله جک درجه لرک فوقه چیقاردی ؛ نهایت [۱] بو مقاله افاضل امتدن مرحوم پرنس سعید حلیم پاشا حضرتلرینک مالطه ده الک صوک قلعه آلدقلری « اسلامده تشکیلات سیاسی » نامنده کی مهم اثرلرینک بر فصلی دره .

یالکیز اولنره امتثال اولونور . ذاتاً فیلسوفک کنیدیسی ده قطعیت افاده ایدن امرلری ایچون بوندن باشقه بر شی ایسته میور . « قانت » ک بو اوامر قطعیه سی بالطبع خیر وشر سلسله سنه داخل اولان افعاله تعلق ایلدیکی جهته مطساع اولق لازم کلیر . فقط بو قطعیت هانکی فعلک خیر ، هانکی سنک شر اولدیغنی تدقیقه مانع دکلدر . حتی افعال ارادیه ، بو صورتله تدقیق و بوتدقیق نتیجه سنده ماهیتلری تعیین ایدلمکجه یوقاریکی اوامر قطعیه نک تعلقنه محل بیله اوله ماز . شو حالده « قانت » ک صرف وظیفه ده دعوتدن عبارت اولان اوامر قطعیه سی بر فعلک ، بر وظیفه نک کور کورینه دکل ، وظیفه اولدیغنی تحقق ایلد کدن صوکر ایفاسنه عائد دیمک اولور . و بو امرلرده آنجق اوزمان بر قطعیت افاده ایدمه یلیر . عکسی صورتده اونلرک نه معناسی وارد ؛ نه ده قوتی ، تأثیری . شو حاله نظراً کرک فرد ، کرک جمعیه قبول ایتدیرلمک ایسته نیان افعالا ک کافه سی بویله بر تدقیقه تابع طوتیلوب ماهیتلری تعیین ایلد کدن صوکر فرد ، یاخود جمعیه قبول ایتدیریله یلیر . کافت تدقیق زائد عد ایلدیرک عامیانه ، سطحی بر نظرله اکتفا و اوندن صوکر بر فعلک ترکی ، یاخود اجراسنی امر ایتک بوز اوسته یازی یازمقدن ، دها دوغروسی فردک یاخود جمعیتک مزارینی قازمقدن باشقه برشی دکلدر . تدقیق افعاله کنججه بو تدقیقک ده همه حال علمی اساسلره ایتنا ایتدیرلمسی شرطدر . زیرا بی اساس اولان شیلرک بک اساسی محاذیری وارد . تقلید ، یاخود کورده نک ابتلاسیله بلا تدقیق قبول ایدیان فعللر - ولوکه الک مدنی ، الک مترقی مملکتلردن مقتبس اولسون - فائده رینه مضرت تولید و قبول ایدنلرک معنی و ماده اضمحلالی تسریع ایدر . هرشی کی اخلاقه عائد اولان تدقیقات ده بر طاقم سفهای امتک تمایلات سفلیه لرینه دکل ، عالملرک متفکرلرک آرای صائبه لرینه مستند اولملی دره . بعض مملکتلرده تمامیه بو حالک عکسی کوریلور . فضائل ایله رذائل بر حد صحیح ایله یکدیگرندن تفریق ایدلمه یور . سفهانک رأی علمانک رأینه ترجیح ایدیلور . اونلرک اعتیادات ذمیمه لری اصلاً تفکر و تدبره لزوم کورولمکسزین در حال قبول اولونیور . حال بوکه قواعد و ضوابط اخلاقیه هوی و هوس مسئله سی دکل ، عقل و علم مسئله سیدر . بوایکی عاملک مقتضاسنه توسل ایدلمکجه دائماً خسران محققدر .

مملکتلر ده ده علمی اجتهادلره قیمت و یریلرک مدونات موجوده نک تدقیقنه بذل همت ایدلسه بر چوق شیلرده یا کیدیلیمزی ، یا کلش یولره کیتمکده اولدیغیمزی کورمه مک قابل دکلدر . حتی دینه بیلیرکه بزم غربدن اقتباس ایله مملکتلر ده صوقق ایسته دیکمز بر چوق شیلری ، غرب عالم و متفکرلری مملکتلرندن چیقارمق ایسته یورلر . مثلاً : بز قرون اولی وحشتلرینک بقایای مشومه سندن اولان « دوللو » عادت شیعه سی اعاده ناموس و حیثیت حسی کی مظنطن سفسطه لره مملکتلر ده